

ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ: Αγαπητοί συνάδελφοι, αξιότιμα μέλη Δημοτικού Συμβουλίου,

Θέλω κι εγώ με τη σειρά μου να σας ευχαριστήσω που ανταποκριθήκατε στην πρόσκληση μας και θέλω να πιστεύω ότι τα αποτελέσματα αυτής της συνάντησης, θα είναι θετικά όσον αφορά τους στόχους μας, που είναι η συζήτηση της νέας κατάστασης που έχει διαμορφωθεί στον τομέα των δημοτικών βιβλιοθηκών, η συγκέντρωση και ομαδοποίηση των σημερινών προβλημάτων τους, και, τέλος, η δημιουργία ενός συλλογικού οργάνου που θα έχει ως σκοπό του την καλύτερη συνεργασία των δημοτικών βιβλιοθηκών και των βιβλιοθηκονόμων τους, για την επίτευξη των σκοπών και των στόχων τους.

Φορείς, βέβαια, υπάρχουν. Υπάρχει το Ε.ΚΕ.ΒΙ., υπάρχει η Ένωση Ελλήνων Βιβλιοθηκάρων. Μήπως, όμως, σε συνεργασία με αυτούς τους φορείς ή στα πλαίσια αυτών, αν υπάρξει ένας ειδικός φορέας, ο οποίος θα παρακολουθεί πιο στενά τα ιδιαίτερα προβλήματα των βιβλιοθηκών και των βιβλιοθηκονόμων της τοπικής αυτοδιοίκησης -τα οποία σίγουρα δεν υπάρχουν στις άλλες κατηγορίες βιβλιοθηκών- θα μπορούσαμε να έχουμε καλύτερα αποτελέσματα και σε συντομότερο χρονικό διάστημα;

Βέβαια, η κάθε βιβλιοθήκη προσπαθεί και θα προσπαθεί ως μονάδα αλλά είναι σίγουρο ότι ένα συλλογικό όργανο θα ασκήσει μεγαλύτερη πίεση και θα βοηθήσει να κατοχυρωθούν καλύτερα τα συμφέροντα των βιβλιοθηκών και των βιβλιοθηκονόμων τους.

Ο σκοπός που σας ζητήσαμε να απαντήσετε το ερωτηματολόγιο είναι ότι θελήσαμε μ' αυτό τον τρόπο να σας δώσουμε την αφορμή να προβληματιστείτε για τα θέματα της σημερινής συνάντησης πριν έρθετε εδώ, να συγκεντρώσουμε και να ομαδοποιήσουμε τις απόψεις σας, ώστε να σας ενημερώσουμε τι απάντησαν οι συνάδελφοι σας σχετικά με αυτά τα θέματα, ποιες είναι οι απόψεις τους, δηλαδή.

Με την ερώτηση ένα (1), θελήσαμε να μάθουμε ποια είναι η άποψη σας σχετικά με τη νομική υπόσταση που πρέπει να έχουν οι βιβλιοθήκες.

Από τις δεκαεννέα (19) βιβλιοθήκες που απάντησαν, οι δεκατέσσερις (14) δήλωσαν ότι πιστεύουν πως ως ανεξάρτητα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, οι βιβλιοθήκες μπορούν να λειτουργούν με ευελιξία και να πετυχαίνουν καλύτερα τους στόχους τους. Διότι ως ανεξάρτητα νομικά πρόσωπα θα έχουν ολιγομελή Διοικητικά Συμβούλια, με αποκλειστική δραστηριότητα τη βιβλιοθήκη, σε σχέση με τα Δημοτικά

Συμβούλια του Δήμου, και μεγαλύτερη ευελιξία και αυτονομία στη διαχείριση του προϋπολογισμού και των επιχορηγήσεων άλλων φορέων. Ταχύτερη και αυτόνομη λήψη αποφάσεων. Ευελιξία και ελευθερία κινήσεων ως προς τις ανάγκες.

Τρεις (3) βιβλιοθήκες δήλωσαν ότι ως Υπηρεσία του Δήμου οι βιβλιοθήκες επιτυγχάνουν καλύτερα τους στόχους τους, ενώ εκφράστηκε και ο φόβος ότι ανά πάσα στιγμή τα νομικά πρόσωπα μπορούν να κλείσουν, ενώ ως υπηρεσία του Δήμου, η συνέχεια και η συνέπεια των στόχων της δημοτικής βιβλιοθήκης διασφαλίζονται.

Δύο (2) βιβλιοθήκες δήλωσαν ότι δε γνωρίζουν σίγουρα τι συμφέρει και ότι πρώτα ήθελαν να συζητήσουν και να ακούσουν τα θετικά και τα αρνητικά κάθε άποψης.

Με την ερώτηση ένα άλφα (1°), θελήσαμε να ακούσουμε τις απόψεις σας σχετικά με τη διασφάλιση των εργασιακών συμφερόντων, στα πλαίσια της κάθε νομικής υπόστασης, γιατί, όπως θα έχετε καταλάβει, πολλές φορές τα συμφέροντα της βιβλιοθήκης δε συμβαδίζουν πάντα και με τα συμφέροντα των βιβλιοθηκονόμων.

Εδώ, εκτός από δύο (2) βιβλιοθήκες που δεν απάντησαν και μία (1) που δήλωσε πως δε γνωρίζει, οι απόψεις των υπόλοιπων ποικίλλουν ως εξής:

1. Πρέπει να ενταχθούν εξολοκλήρου τα ΝΠΔΔ στο Δημόσιο, ώστε να ξεπεραστούν τα προβλήματα που υπάρχουν σε θέματα συνταξιοδότησης, (οι εργαζόμενοι σε νομικά πρόσωπα Τοπικής Αυτοδιοίκησης έχουν συνταξιοδοτικό φορέα το Ι.Κ.Α. και όχι το ΤΥΔΚΥ-ΤΑΔΚΥ), εφάπαξ (μικρότερο), μισθοδοσίας κ.ά.
2. Πρέπει να υπάρχει Ο.Ε.Υ. με πρόβλεψη οργανικών θέσεων για βιβλιοθηκονόμους και επαρκής καθορισμός των αρμοδιοτήτων τους.
3. Πρέπει να έχουμε νομική κατοχύρωση, η οποία θα εμπεριέχεται (προβλέπεται) σε κάθε νομική υπόσταση, π.χ. Συλλογική Σύμβαση κ.ά.
4. Ύπαρξη Γραμματείας Βιβλιοθηκών, όπου μέσα από ένα σαφές νομοθετικό πλαίσιο θα ορίζεται τόσο η λειτουργία των βιβλιοθηκών όσο και τα επαγγελματικά δικαιώματα των βιβλιοθηκονόμων.
5. Ύπαρξη Σωματείου Βιβλιοθηκονόμων Δημοτικών Βιβλιοθηκών, ή άλλου συνδικαλιστικού φορέα.
6. Ύπαρξη ενός συλλογικού οργάνου-φορέα που να μεριμνά πανελληνίως για τα συμφέροντα των δημοτικών βιβλιοθηκών και των βιβλιοθηκονόμων τους, το οποίο να μπορεί να επεμβαίνει νομικά.

7. Θέσπιση νομοθεσίας που να κατοχυρώνει το επάγγελμα του βιβλιοθηκονόμου και με την κοινωνική αναγνώριση της αποστολής του, ως αποστολή απαραίτητη στην κοινότητα.
8. Ύπαρξη ενός γενικότερου νομοθετικού πλαισίου για τους δημοτικούς υπαλλήλους, ανεξάρτητα αν εργάζονται σε υπηρεσίες του Δήμου ή σε ΝΠΔΔ Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Με την ερώτηση δύο (2), θελήσαμε να αναφερθούν τα κενά που έχετε εντοπίσει στους Ο.Ε.Υ. (Οργανισμούς Εσωτερικής Υπηρεσίας) που έχετε.

Διαπιστώσαμε ότι από τις δεκαεννέα (19) βιβλιοθήκες, οι ένδεκα (11) έχουν Ο.Ε.Υ. και ότι τα κενά είναι ότι δεν προβλέπεται επαρκής αριθμός προσωπικού.

Οι οκτώ (8) δεν έχουν ακόμα Ο.Ε.Υ.

Με την ερώτηση τρία (3) θελήσαμε να ενημερωθούμε σχετικά με το ποιες βιβλιοθήκες έχουν Κανονισμό Εσωτερικής Λειτουργίας.

Από τις δεκαεννέα (19), οι δώδεκα (12) απάντησαν ότι έχουν, ενώ οι επτά (7) απάντησαν αρνητικά. Κάποιες βιβλιοθήκες έχουν Κανονισμό Εσωτερικής Λειτουργίας, αλλά δεν έχουν ακόμα Ο.Ε.Υ., ενώ κάποιες έχουν Ο. Ε.Υ. αλλά δεν έχουν ακόμα Κανονισμό Εσωτερικής Λειτουργίας.

Επίσης, δεν αναφέρθηκαν πιθανές καινοτομίες που θα έπρεπε να υπάρχουν. Αξίζει να σημειωθεί ότι από κάποια βιβλιοθήκη αναφέρθηκε η αναγκαιότητα κοινού κανονισμού λειτουργίας.

Με την ερώτηση τέσσερα (4) θελήσαμε να ενημερωθούμε αν έχετε αυτοματοποιήσει τις λειτουργίες της βιβλιοθήκης σας. Όπως γνωρίζετε, η σωστή και με κοινά πρότυπα αυτοματοποίηση θα βοηθήσει τη δημιουργία δικτύου δημοτικών βιβλιοθηκών, τη δημιουργία συλλογικού καταλόγου, την ανταλλαγή δεδομένων κ.ά.

Έξι (6) βιβλιοθήκες απάντησαν ότι έχουν αυτοματοποιήσει όλες τις υπηρεσίες τους. Έξι (6) απάντησαν ότι έχουν αυτοματοποιήσει ορισμένες από τις λειτουργίες κυρίως την καταλογογράφηση - γενικά, μόνο τη βιβλιογραφική επεξεργασία του υλικού τους. Δύο (2) ότι τώρα μόλις έχουν αρχίσει την προσπάθεια αυτοματοποίησης, και, τέλος, πέντε (5) απάντησαν πως δεν έχουν κάνει καμιά προσπάθεια αυτοματοποίησης.

Οι οκτώ (8) δήλωσαν πως χρησιμοποιούν ως λογισμικό το βιβλιοθηκονομικό πρόγραμμα "ΑΒΕΚΤ" του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών. Δύο (2) δε δήλωσαν ποιο

πρόγραμμα χρησιμοποιούν, ενώ από τις υπόλοιπες βιβλιοθήκες μία χρησιμοποιεί το "Plus" της εταιρείας Knowledge, μία το "Equilibrium-Libretto" της εταιρείας Computer Academy, μία το "Αναλόγιο" της εταιρείας Comsys, μία το "Library" ενός ιδιώτη και μία ένα βιβλιοθηκονομικό πρόγραμμα δημιουργία των υπαλλήλων του δήμου που ανήκει.

Από τις παραπάνω βιβλιοθήκες, τρεις παρέχουν τη δυνατότητα χρήσης πολυμέσων-CD-ROM και δύο από αυτές τη δυνατότητα on-line σύνδεσης με το Internet. Διαπιστώνουμε πως σιγά σιγά οι βιβλιοθήκες αρχίζουν να χρησιμοποιούν τα νέα μέσα πληροφόρησης και πως προσπαθούν να χρησιμοποιήσουν την τεχνολογία των Η/Υ, για να οργανώσουν καλύτερα τις λειτουργίες-υπηρεσίες τους..

Όσον αφορά το hardware, οι βιβλιοθήκες δεν έδωσαν όλες σαφή απάντηση σχετικά με τον εξοπλισμό τους, γι' αυτό δεν μπορώ να αναφέρω στοιχεία.

Με την ερώτηση πέντε (5) θελήσαμε να ενημερωθούμε σχετικά με το ποιες είναι οι άλλες πηγές χρηματοδότησης των δημοτικών βιβλιοθηκών, πέραν του τακτικού προϋπολογισμού τους.

Δέκα (10) απάντησαν ότι επιχορηγούνται από το Υπουργείο Πολιτισμού, κυρίως στα πλαίσια του προγράμματος του Υπουργείου «Μ' ένα βιβλίο πετάω», για την πραγματοποίηση εκδηλώσεων και την αγορά βιβλίων. Έντεκα (11) απάντησαν ότι επιχορηγούνται από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Τρεις (3) δήλωσαν ότι δέχονται δωρεές από ιδιώτες (περιορισμένες βέβαια) σε χρήματα ή βιβλία. Τέλος, τέσσερις (4) δήλωσαν ότι δεν έχουν καμία άλλη πηγή χρηματοδότησης.

Με την ερώτηση έξι (6) θελήσαμε να αναφερθούν οι υπηρεσίες-λειτουργίες που πιστεύετε ότι θα προσφέρει η πιθανή ύπαρξη δικτύου δημοτικών βιβλιοθηκών .

Οι απόψεις ποικίλλουν ως εξής:

1. Μελέτη ζητημάτων που αφορούν τις δημοτικές βιβλιοθήκες.
2. Συνεργασία μεταξύ βιβλιοθηκών και προβολή του έργου τους.
3. Απορρόφηση κονδυλίων, π.χ. από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
4. Προώθηση θεμάτων που μας αφορούν, σε ανώτερα επίπεδα λήψης αποφάσεων π.χ. υπουργεία.
5. Συντονιστικός φορέας για ενιαία ρύθμιση θεμάτων, προβλημάτων, διεκδικήσεων.
6. Πραγματοποίηση σεμιναρίων. Συνεχής επιμόρφωση σε βιβλιοθηκονομικά θέματα.

7. Ενημέρωση για θέματα που αφορούν τις δημοτικές βιβλιοθήκες και για τις εξελίξεις της επιστήμης της βιβλιοθηκονομίας.
8. On-line σύνδεση μεταξύ βιβλιοθηκών.
9. Διαδανεισμός.
10. Πίεση, ώστε να ακολουθείται ενιαία γραμμή σε θέματα Βιβλιοθηκονομίας. Πίεση δηλαδή, για την ύπαρξη κοινών προτύπων και γενικότερα κοινής πολιτικής σε θέματα που αφορούν τις δημοτικές βιβλιοθήκες.
11. Ανταλλαγή δεδομένων.
12. Ανταλλαγή βιβλιογραφιών.
13. Συλλογικός κατάλογος.
14. Καλύτερη βιβλιογραφική ενημέρωση των αναγνωστών.

Εκτός από δύο (2) βιβλιοθήκες, οι υπόλοιπες δήλωσαν ότι γνωρίζουν την προσπάθεια λειτουργίας δικτύου, που ήδη έχει γίνει. Εδώ αξίζει να σημειωθεί, αυτό το οποίο δύο βιβλιοθήκες δήλωσαν, δηλαδή ότι δεν έχουν πειστεί για τις υπηρεσίες που μπορεί να προσφέρει αυτή η προσπάθεια, *με τον τρόπο* που γενικά δημιουργείται. Δεν την εμπιστεύονται, δηλαδή.

Με την ερώτηση επτά (7) θελήσαμε να μας ενημερωθούμε σχετικά με τις ανάγκες των βιβλιοθηκών για προσωπικό.

Από τις δεκαεννέα (19) βιβλιοθήκες, οι δεκαεπτά (17) απάντησαν ότι δεν είναι καλυμμένες οι ανάγκες τους όσον αφορά το προσωπικό και δύο (2) απάντησαν θετικά. Έντεκα (11) απάντησαν ότι θεωρούν απαραίτητο για την βιβλιοθήκη εκτός από τον κλάδο του βιβλιοθηκονόμου, τον κλάδο του διοικητικού προσωπικού. (Μην ξεχνάμε ότι πολλές φορές, όταν μια δημοτική βιβλιοθήκη είναι *ανεξάρτητο* νομικό πρόσωπο, ο βιβλιοθηκάριος κάνει και τη δουλειά του γραμματέα και του λογιστή. Αντιθέτως, όταν είναι υπηρεσία του δήμου, αυτές οι εργασίες διεκπεραιώνονται από τους δημοτικούς υπαλλήλους). Τρεις (3) απάντησαν ότι θεωρούν απαραίτητο και τον κλάδο βοηθητικού προσωπικού, καθαρίστρια - κλητήρα.

Έξι (6) βιβλιοθήκες απάντησαν ότι θεωρούν απαραίτητο και τον κλάδο του ειδικού της Πληροφορικής. Δύο (2) απάντησαν ότι θεωρούν απαραίτητο τον κλάδο βοηθός βιβλιοθηκονόμου (π.χ. από τα Ι.Ε.Κ.).

Η ταχύτατη εξέλιξη της Βιβλιοθηκονομίας και γενικότερα των επιστημών, έχει ως αποτέλεσμα την ανάγκη για συνεχή επιμόρφωση των βιβλιοθηκονόμων. Έτσι, με την ερώτηση οκτώ (8), θελήσαμε να συγκεντρώσουμε τις απόψεις σας σχετικά με τους τρόπους που μπορούμε να το πετύχουμε. Και σ' αυτή την ερώτηση οι απόψεις ποικίλλουν ως εξής:

1. Έκδοση βιβλίων, φυλλαδίων, περιοδικών σχετικά με την επιστήμη της Βιβλιοθηκονομίας.
2. Σεμινάρια από ειδικευμένους επιστήμονες, οργανωμένα από διάφορους σχετικούς φορείς όπως την Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος.
3. Τακτικές συναντήσεις-ημερίδες για εργαζόμενους σε δημοτικές βιβλιοθήκες για ανταλλαγή απόψεων-εμπειριών.
4. Ύπαρξη «ζωντανής» επιστημονικής ένωσης, που κύριο μέλημα της θα είναι η συνεχής επιμόρφωση των βιβλιοθηκονόμων.
5. Συμπληρωματικά εξάμηνα διδακτικής ύλης στα ΤΕΙ.
6. Συνεργασία μεταξύ βιβλιοθηκών.
7. Επισκέψεις σε βιβλιοθήκες της Ελλάδας και του εξωτερικού που είναι καλά οργανωμένες ή εφαρμόζουν κάτι πρωτοποριακό.

Με τις ερωτήσεις εννέα (9) και (9^α), αναφερόμαστε στις σχολικές βιβλιοθήκες, στη σχέση δημοτικής-σχολικής βιβλιοθήκης και στους τρόπους συνεργασίας μεταξύ τους.

Εδώ, εκτός από τέσσερις (4) βιβλιοθήκες που δεν εξέφρασαν άποψη, οι απόψεις των υπόλοιπων δεκαπέντε (15) ποικίλλουν ως εξής:

1. Συνεργασία μέσα από on-line σύνδεση με τη δημοτική βιβλιοθήκη
2. Συνεργασία σε επίπεδο εκδηλώσεων που θα στηρίζουν το εκπαιδευτικό πρόγραμμα.
3. Ενθάρρυνση από τους εκπαιδευτικούς, να πηγαίνουν οι μαθητές στις δημοτικές βιβλιοθήκες για επιπλέον βιβλιογραφία-πηγές για τις εργασίες τους, ώστε να έχουν συνεχή επαφή με τη δημοτική βιβλιοθήκη.
4. Διαδανεισμός και ανταλλαγή βιβλίων, περιοδικών κ.ά.
5. Ανταλλαγή δεδομένων σε βιβλιογραφικό επίπεδο.
6. Ύπαρξη ενός καταλόγου με τα βιβλία της δημοτικής στη σχολική.

7. Εμπλουτισμός της δημοτικής βιβλιοθήκης σε σχέση με το ετήσιο σχολικό πρόγραμμα.
8. Συνεργασία για ομιλίες συγγραφέων, για διαλέξεις και εκθέσεις.
9. Συνεργασία με τους βιβλιοθηκονόμους των σχολικών βιβλιοθηκών.
10. Ενημέρωση των υπεύθυνων των σχολικών βιβλιοθηκών σε θέματα οργάνωσης και λειτουργίας, οι οποίοι πρέπει να έχουν ως κοινό στόχο με τους υπεύθυνους των δημοτικών την ώθηση του παιδιού προς το βιβλίο.

Όσον αφορά τη σχέση της δημοτικής βιβλιοθήκης με τη σχολική, οι απόψεις έχουν ως εξής:

1. Σχέση συνεργασίας και όχι ανταγωνισμού.
2. Υπαγωγή των σχολικών βιβλιοθηκών στις δημοτικές ως παράρτημα τους.
3. Κοινή πολιτική, ενιαίος φορέας όπου θα ανήκουν και οι σχολικές και οι δημοτικές βιβλιοθήκες.
4. Η δημοτική βιβλιοθήκη να αποτελεί τον πυρήνα και οι σχολικές να έχουν συμπληρωματικό ρόλο.

(Εδώ αξίζει να σημειωθεί ότι οι δήμοι έχουν την εποπτεία των σχολείων της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Αυτό το στοιχείο πιστεύω ότι μπορεί να συμβάλει θετικά στις σχέσεις της δημοτικής βιβλιοθήκης με τη σχολική.)

Επειδή πιστεύουμε ότι μόνιμη και συνεχή συνεργασία μόνο μέσα από ένα συλλογικό όργανο μπορεί να επιτευχθεί, προτείνουμε την ίδρυση Σωματείου Βιβλιοθηκονόμων Δημοτικών Βιβλιοθηκών.

Έτσι, με την ερώτηση δέκα (10), περισσότερο θελήσαμε να παρουσιάσουμε την αναγκαιότητα της δημιουργίας ενός συλλογικού οργάνου, παρά της δημιουργίας της συγκεκριμένης μορφής σωματείου.

Από τις δεκαεννέα (19) βιβλιοθήκες που απάντησαν, οι δεκαπέντε (15) συμφωνούν με την ίδρυση σωματείου που θα έχει ως στόχο την επίτευξη καλύτερης συνεργασίας μεταξύ των δημοτικών βιβλιοθηκών και την εκπροσώπηση των συμφερόντων τους.

Οι δύο (2) απάντησαν ότι δε συμφωνούν αυτή τη στιγμή να ιδρυθεί σωματείο. Υποστηρίζουν την αναζωογόνηση των υπάρχοντων φορέων, και αφού καταγραφούν σε

πρώτο στάδιο τα προβλήματα των δημοτικών βιβλιοθηκών Αττικής και αν, στο τέλος, θεωρηθεί απαραίτητο, να ιδρυθεί σωματείο για όλες τις δημοτικές βιβλιοθήκες της Ελλάδος. Μία βιβλιοθήκη απάντησε αρνητικά, ενώ από μία βιβλιοθήκη αναφέρθηκε ότι σ' ένα τέτοιο φορέα κάποιες βιβλιοθήκες πρέπει να έχουν τη δυνατότητα εκπροσώπησης και από διοικητικό προσωπικό, γιατί σε ορισμένες βιβλιοθήκες εργάζονται διοικητικοί και όχι βιβλιοθηκονόμοι.

Αξίζει να σημειωθεί ότι μία βιβλιοθήκη που απάντησε θετικά ανέφερε ότι συμφωνεί με την προϋπόθεση ότι το πιθανό σωματείο βιβλιοθηκονόμων δημοτικών βιβλιοθηκών, μπορεί να υπάρξει στα πλαίσια της ΠΟΕ-ΟΤΑ.

Ως ένα γενικότερο συμπέρασμα του ερωτηματολογίου που μπορεί να αναφερθεί, είναι η συνειδητοποίηση της έλλειψης συνεργασίας μεταξύ των δημοτικών βιβλιοθηκών πρώτα και η έλλειψη συνεργασίας μεταξύ δημοτικών και σχολικών βιβλιοθηκών έπειτα. Η έλλειψη επαρκούς εκπροσώπησης των συμφερόντων των δημοτικών βιβλιοθηκών και των βιβλιοθηκονόμων τους και η έκφραση αναγκαιότητας της δημιουργίας και ύπαρξης ενός καινούριου συλλογικού οργάνου που θα στηρίζει συνεχώς και με επάρκεια αυτά τα συμφέροντα. Εγώ θα πρότεινα τη δημιουργία μιας Επιτροπής Βιβλιοθηκονόμων εργαζόμενων σε δημοτικές βιβλιοθήκες. Σας ευχαριστώ.